

dosarul nr.2rh-18/19

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (C. Prisacari)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (V. Doagă, T. Chișca-Doneva, N. Vascan)

ÎNCHEIERE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de Consiliul raional Edineț,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Șcut Vera
împotriva Consiliului raional Edineț cu privire la încasarea valorii bunurilor confiscate
ilegal și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 05 decembrie 2018 prin care recursurile declarate de
Consiliul raional Edineț și Șcut Vera s-au considerat inadmisibile,

c o n s t a t ă :

La 19 septembrie 2017, Șcut Vera a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Consiliului raional Edineț cu privire la încasarea valorii confiscate ilegal, în urma
represiunilor politice în mărime de 512 109 lei și repararea prejudiciului moral cauzat
prin represiuni politice în mărime de 1 000 000 de lei.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că, în anul 1941 membrii familiei ei, și
anume: tatăl Șcut Vasile (a.n. XXXXX), mama Șcut Anna (a.n. XXXXX), împreună cu
copiii minori Șcut Mihail (a.n. XXXXX), Șcut Dmitrii (a.n. XXXXX), Șcut Nicolai
(a.n. XXXXX), Șcut Vera (a.n. XXXXX), Șcut Olga (a.n. XXXXX) și Șcut Emilia (a.n.
XXXXX) au fost supuși represiunilor politice și au fost deportați din localitatea de
baștină, din XXXXX (în prezent r-nul XXXXX) RSSM în locurile de represiune, în
Federația Rusă, regiunea Novosibirsk, r-nul Pihtovschii, s. Ponomarevca.

A menționat că, în această localitate de represiune, familia Șcut a fost deținută
forțat timp de aproape 15 ani, până în anul 1955. Ulterior, membrii familiei, tatăl și
mama dânzei, frații Nicolai, Mihail și reclamanta au revenit din Siberia în Moldova, iar
surorile Olga și Emilia s-au stabilit cu traiul în or. Novosibirsk, Federația Rusă. Tatăl
reclamantei, Șcut Vasile în data de 27 iulie 1990 a fost reabilitat, fapt confirmat prin
certificatul de reabilitare nr. 13-1820/89, eliberat de Procuratura Generală al Republicii
Moldova. Ulterior, potrivit certificatelor de reabilitare nr. 21(13)-180/89-2064; 21(13)-
180/89-2065; 21(13)180/89-2066 din 16 iulie 2013, eliberate de Procuratura Generală,
și ceilalți membri ai familiei au fost reabilitați în baza hotărârii Comitetului Securității

de Stat al RSSM, din 10 august 1990, iar în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 ei au fost recunoscuți ca victime ale represiunilor politice.

Familia Șcut, deținea cu drept de proprietate în XXXXX mai multe bunuri imobile și mobile, și anume: terenuri agricole, tehnică agricolă, bunuri de uz casnic, etc., care în ziua deportării au fost confiscate în baza hotărârii organelor NKGB RSSM din 10 iunie 1941.

Astfel a susținut că, parte componentă a averii familiei Șcut erau casa de locuit cu suprafața de 128 m.p., sărai de locuit cu suprafață de 84 m.p., sărai cu suprafața de 126 m.p., sărai cu suprafața de 12 m.p., sărai cu suprafața de 64 m.p., poiată cu suprafața de 7,5 m.p., beci cu suprafața de 7,5 m.p., fântână cu adâncimea de 15 m. precum și alte bunuri mobile și imobile necesare unui trai decent.

În timpul condamnării ilegale și deportării în Siberia, averea familiei sale a fost confiscată ilegal, în mod abuziv și transmisă în fondul statului, fără vreo recompensă echitabilă, iar în prezent careva documente, ce ar confirma confiscarea averii în baza de date ale Arhivei de Stat nu s-au păstrat, dar existența în proprietatea familiei Șcut a bunurilor imobile și mobile în timpul confiscării ilegale este demonstrată prin depozițiile unor martori, locuitori ai s. XXXXX.

Drept urmare a ilegalităților comise de autoritățile statului în privința reclamantei, dânsa a avut de suportat suferințe psihice pe întreg parcursul vieții, fiindu-i alterată posibilitatea de viață familială și socială.

A notat reclamanta că la o vârstă timpurie a fost deportată din satul de baștină, în stare de arest, într-un loc necunoscut, fiind lipsită de bunurile proprii și deținută forțat timp de aproape 15 ani în condiții inumane, a suferit un prejudiciul moral estimat la suma de 1 000 000 de lei.

Întru soluționarea litigiului în mod extrajudiciar, a menționat reclamanta că s-a adresat cu cerere către Consiliul raional Edineț, însă pârâtul a emis un răspuns evaziv.

Prin urmare, a solicitat reclamanta încasarea din contul Consiliului raional Edineț în beneficiul său a sumei de 512 109 lei în contul restituirii valorii bunurilor (averii) confiscate ilegal, încasarea din contul pârâtului Consiliului raional Edineț în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin represiuni politice în mărime de 1 000 000 de lei, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 aprilie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central cererea de chemare în judecată înaintată de Șcut Vera a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 17 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Șcut Vera, s-a casat integral hotărârea din 02 aprilie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Șcut Vera.

S-a încasat din contul Consiliului raional Edineț în beneficiul Verei Șcut suma de 62 499 de lei cu titlu de echivalent al valorii bunurilor confiscate ilegal.

Cerința cu privire la repararea prejudiciului moral, s-a respins.

La 12 septembrie 2018, Consiliului raional Edineț a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea în partea casată a unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată depusă de Șcut Vera să fie respinsă integral.

Ulterior, la 26 septembrie 2018, Șcut Vera, reprezentată de avocatul Valeriu Botnari a declarat recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei hotărâri noi prin

care acțiunea înaintată să fie admisă integral.

Prin încheierea din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Consiliul raional Edineț și Șcut Vera, reprezentată de avocatul Valeriu Botnari.

La 20 decembrie 2018, Consiliul raional Edineț a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea acesteia.

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul și-a expus dezacordul cu încheierea supusă revizuirii, totodată reiterând circumstanțele cauzei.

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de Consiliul raional Edineț este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

În corespundere cu articolul 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul judiciar a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza *Eriksson vs Suedia*, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza *Pönkä vs Estonia*, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Art. 446 din Codul de procedură civilă, stabilește că pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Încheierile de încetare a procesului conform art.265 lit.c) și d) din Codul de procedură civilă, precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art.186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii.

În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Astfel, în urma modificărilor operate, prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018, la art. 446 și 448 din Codul de procedură civilă, încheierile judecătorești, care nu se referă la fondul cauzei, nu se supun revizuirii.

În același context, legislatorul a exclus competența Curții Supreme de Justiție de a examina cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora

Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității.

Art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, încheierea de inadmisibilitate nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Colegiul indică că prin încheierea din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Consiliul raional Edineț și Șcut Vera, reprezentată de avocatul Valeriu Botnari, în baza temeiul prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, instanța de revizuire notează că competența instanțelor superioare de a casa și de modifica hotărârile judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare.

Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Nikitin vs Rusia, hotărârea din 20 iulie 2004, § 54-61; cauza SC „Textinc” SA vs România, hotărâre din 6 februarie 2018, § 24).

Or, conform jurisprudenței constante a CtEDO, îndepărtarea de la principiul securității juridice este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Ryabykh vs Rusia, hotărârea din 24 iulie 2003, § 52; cauza Pravednaya vs Rusia, hotărârea din data de 18 noiembrie 2004, § 25; cauza Giuran vs România, hotărârea din 21 iunie 2011, § 30).

Drept consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că încheierea 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție nu poate fi contestată în procedură de revizuire, iar instanța nu este competentă de a examina cererea de revizuire depusă de Consiliul raional Edineț.

Colegiul relevă că, deși legislatorul nu a exemplificat împrejurările, când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă, dar practica judiciară constantă, denotă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute de art. 450 din Codul de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă declare revizuire, când nu sunt respectate condițiile de formă din art. 451 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă sau în cazul în care revizuirea este depusă împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Colegiul menționează că, legislatorul nu a prevăzut o împuternicire expresă a instanței de revizuire de control judiciar asupra încheierii de inadmisibilitate, iar cererea de revizuire depusă de Consiliul raional Edineț este declarată împotriva încheierii din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursurile declarate de Consiliul raional Edineț și Șcut Vera, reprezentată de avocatul Valeriu Botnari au fost considerate inadmisibile.

Respectiv, cererea de revizuire depusă de Consiliul raional Edineț este declarată împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Reieșind din cele menționate supra și din prevederile art. 446, 451 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuirea depusă de Consiliul raional Edineț urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Consiliul raional Edineț împotriva încheierii din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Șcut Vera împotriva Consiliului raional Edineț cu privire la încasarea valorii bunurilor confiscate ilegal și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan